

**SUOMEN SUURLÄHETYSTÖ
MOSKOVA**

Taloussuutisia Moskovasta 26.5.–9.6.2011

- Vaalivuonna luvataan veroalennuksia ja palkankorotuksia.
- Putin: Venäjän bkt kaksinkertaistetaan 10 vuodessa.
- Uusilla verohelpotuksilla tuetaan innovaatiota, koulutusta ja terveydenhuoltoa.
- Venäjä kielsi tuoreiden vihannesten tuonnin EU-maista.

Venäjän keskeiset talousluvut toteutunut 1-4/2011 ja ennuste 2011-12	Toteutunut ja vertailu edelliseen vuoteen		Virallinen ennuste (talouskehitysministeriö)	
<u>Talouskehityksen keskeiset luvut:</u>	1-4/2011	1-4/2010	2011	2012
BKT:n kasvu (vuosimuutos %)	4,1 %*	3,5 %*	4,2 %	3,5 %
Reaalipalkan kasvu (muutos %)	1,8 %	3,7 %	3,3 %	4,3 %
Inflaatio (kuluttajahintojen muutos %)	9,5 %	6,9 %	7,5 %	5-6 %
Vähittäiskauppa (muutos %)	5,0 %	3,2 %	3,8 %	4,5 %
Teollisuustuotanto (muutos %)	5,5 %	9,7 %	5,4 %	3,6 %
Kiinteät investoinnit (muutos %)	0,1 %	-2,9 %	6,0 %	8,8 %
Raakaöljyn hinta (kauden keskimääräinen hinta)	106 \$/bll	77 \$/bll	105 \$/bll	93 \$/bll
Lähde: Tilastokeskus (toteutuneet) ja talouskehitysministeriö (ennuste)				
* Bkt-kasvu on tammi-maaliskuun ajalta, myös vertailukauden osalta				
<u>Venäjän federaation budjetti</u>	1-4/2011	1-4/2010	2011*	2012*
Budjetin tulot, % bkt:sta	21,5 %	20,1 %	19,3 %	17,7 %
- sisältää energiasektorin tulot, % bkt:sta	10,1 %	8,7 %	10,0 %	9,0 %
Budjetin menot, % bkt:sta	20,6 %	23,2 %	20,7 %	19,7 %
Ylijäämä (+), alijäämä (-), % bkt:sta	0,9 %	- 3,1 %	-1,3 %	-2,0 %
Lähde: Venäjän valtiovarainministeriö, kausi 1-4/2011 on arvio				
* Budjettisuunnitelman mukainen ennuste vuosille 2011–2012				
<u>Vararahastojen tilanne ja ennuste:</u>	Vuoden alussa:		Viimeisin tieto:	
Vararahasto (budjetin alijäämää varten)	1.1.2011		1.6.2011	
Hyvinvointirahasto (eläkerahastoa varten)	25,4 mrd.\$		26,6 mrd.\$	
Keskuspankin kulta- ja valuuttavarannot	88,4 mrd.\$		92,5 mrd.\$	
	479 mrd.\$		521 mrd.\$	
Lähde: Venäjän valtiovarainministeriö, Venäjän keskuspankki				
<u>Ruplan kurssi vuoden alussa ja nyt:</u>	Vuoden alussa:		Viimeisin tieto:	
Ruplan kurssi / EUR ja USD	1.1.2011		9.6.2011	
	40,49 RUB		40,62 RUB/EUR	
	30,35 RUB		27,68 RUB/USD	
Lähde: Venäjän keskuspankki				
<u>Öljyn hinnan kehitys 2011:</u>	1.1.2011		8.6.2011	
Öljyn hinta, Brents USD /bll	94,75 USD		119,41 USD/bll	
Öljyn hinta, Urals USD / bll	91,35 USD		116,16 USD/bll	
Lähde: Interfax, Vedomosti				

Talouskehitys ja talouspolitiikka

Vaalivuonna luvataan veronalennuksia ja palkankorotuksia. Tulevat vaalit ovat kääntäneet Venäjän talouspolitiikkaa entistä populistisempaan suuntaan. Sekä presidentti Medvedev että pääministeri Putin ovat luvanneet alentaa vastikään korotettuja työnantajamaksuja. Pääministeri on lisäksi luvannut nostaa julkisen sektorin palkkoja (15 miljoonaa äänestäjää) ja eläkeläisten tuloja (40 miljoonaa äänestäjää). Medvedev on luvannut parantaa investointi-ilmapiiriä, jatkaa korruptionvastaista taistelua ja yksityistää valtionyhtiöitä. Viime kuussa hän hyväksyi vähemmistöosakkaiden asemaa tukevan lain ja ehdotuksena on vähentää strategisen sektorin yhtiöiden määrää. Putin on taas luvannut lisätä tukea maataloudelle, konepaja- ja rakennusteollisuudelle, lisätä teiden rakentamista ja kasvattaa terveydenhuollon budjettia. Vaikeat päätökset kuten eläkeiän korottaminen, institutionaaliset uudistukset ja pitkään valmisteltu energiaverouudistus on sen sijaan siirretty vaalien jälkeiseen aikaan.

Putin: Venäjän bkt kaksinkertaistetaan kymmenessä vuodessa. Pääministeri Putin on asettanut jälleen tavoitteeksi kaksinkertaistaa Venäjän bruttokansantuote. Bkt:n asukasta kohti pitäisi nousta 35 000 dollarin tasolle (ostovoimaan suhteutettuna). Putinilla oli sama tavoite jo ensimmäisen presidenttikautensa aikana – maan bruttokansantuotteen piti kaksinkertaistua vuoteen 2010 mennessä, mutta silloin tavoite ei talouskriisin vuoksi toteutunut. Uutena tavoitteena Putin mainitsi, että Venäjän tulisi nousta maailman viiden suurimman talousmahdin joukkoon vuoteen 2020 mennessä. Pääministeri on jo aikaisemmin keväällä asettanut työryhmän valmistelemaan Venäjän talouden uutta kehitysohjelmaa 2020. Ohjelman on tarkoitus valmistua ennen vaaleja. Duuman vaalit ovat joulukuussa ja presidentinvaalit ensi vuoden maaliskuussa.

Vuosi alkoi positiivisesti, mutta talousnäköymien epävarmuudet jatkuvat. Alkuvuoden hyvän kasvun jälkeen taloudellisen toiminnan mittarit indikoivat talouskasvun merkittävää hidastumista toisella vuosineljänneksellä. Toukokuun yrittäjäbarometri ennakoiki kysynnän heikkenemistä, teollisuuden kuukausikyselyssä varastot ovat täynnä ja kysyntä hiipumassa ja ostopäällikköindeksi PMI oli toukokuussa vain 50,7 (alin taso sitten talouskriisin alkuvaiheen vuoden 2008 lopulla). Huhtikuun alustavat talousluvut heijastelivat myös talouskasvun hidastumista: alustavan arvion mukaan bkt kasvoi huhtikuussa enää 3,3 %, kun alkuvuoden kasvuvauhti oli vielä 4,1 %.

Venäjä voisi kasvaa samaa vauhtia kuin muut BRIC-maat, jos korruptio ja byrokratia eivät estäisi. *World Economic Forum*in (WEF) tuoreen julkaisun mukaan Venäjällä olisi kaikki edellytykset hyvään taloudelliseen kasvuun: raaka-aineriikas maa, korkeasti koulutettu väestö ja suhteellisen kehittynyt infrastruktuuri. Venäjän talouskasvua jarruttavat kuitenkin talouspolitiikka, valtion vahva rooli taloudessa, korruptio ja byrokratia. Koska Venäjän ongelmat vaativat rakenteellisia muutoksia, joita ei voida toteuttaa nopeasti, Venäjän talous ei raportin arvion mukaan voi seuraavan vuosikymmenen aikana kasvaa muiden BRIC-maiden tahdissa.

Pankki- ja rahoitussektori

Venäjä hyväksyi kriisirahaston lainan Valko-Venäjälle, ehtona valtionyhtiöiden yksityistäminen.

Talouskriisiin ajautunut Valko-Venäjä sai odotetusti kolmen miljardin dollarin lainan Euraasian talousyhteisön kriisirahastosta. Rahaston huomattavin rahoittaja on Venäjä. Lainan saamiseen liittyy Venäjän asettama ehto, että Valko-Venäjä yksityistää valtion omaisuutta 7,5 miljardin dollarin arvosta seuraavien kolmen vuoden aikana. Venäjä on jo ilmaissut kiinnostuksensa ostaa *Beltransgaz*-yhtiön, joka kuljettaa Venäjän kaasua Valko-Venäjän kautta Eurooppaan. Venäjän valtionyhtiö *Gazprom* omistaa yhtiöstä jo 50 %.

Inflaatio on huhti–toukokuussa pysynyt alhaisena. Alkuvuoden kiihtymisen jälkeen kuluttajahinnat ovat nousseet tasaisesti 0,1 % viikossa, mikä vastaa viime vuoden inflaatiota. Näin ollen vuosimuutos on viimeiset pari kuukautta pysynyt 9,5 % tasolla. Uutena huolenaiheena on Venäjän tuore päätös kieltää vihannesten tuonti, päätöksen pelätään painavan hinnat taas nousuun. Viime vuonna vihannesten hinnat nousivat peräti 45 % heikon sadon takia. Toisena huolenaiheena on vehnän hinta. Kotimaisen vehnän hinta on Venäjällä pysynyt alle maailmanmarkkinahinnan vientikiellon takia. Vientikielto poistuu heinäkuussa, minkä jälkeen kotimaan hinta todennäköisesti nousee lähemmäksi maailmanmarkkinahintaa.

Venäjän keskuspankki korotti ohjauskorkoa, mutta lainakorot pysyivät ennallaan. Venäjän keskuspankki jatkoi talletuskoron asteittaista korottamista, kesäkuun alusta ohjauskorko on 8,5 % (+0,25). Lainakorot pysyivät heikentyneen taloustilanteen vuoksi muuttumattomina. Keskuspankki ei myöskään enää kiristänyt pankkien varantovaatimuksia. Huhti–toukokuussa sekä talouskasvu että inflaatio hidastuivat, ja useat pankit ovat alentaneet vuoden talouskasvuennustettaan.

Pääomapako on jatkunut korkeasta öljyn hinnasta huolimatta. Vuoden alusta pääomia on viety Venäjältä jo 35 miljardin dollarin arvosta. Pääoman vienti jatkui myös huhti–toukokuussa, vaikka markkinoilla odotettiin trendin kääntyvän. Yleensä korkea öljynhintaa on päinvastoin kasvattanut pääomien tuontia Venäjälle, mutta tänä vuonna pääomapako on jatkunut korkeasta öljyn hinnasta huolimatta.

Pääomasiirtojen valvontaa halutaan tiukentaa. Duuman käsittelyssä on uusi lakiehdotus, joka lisäisi ulkomaan pääomasiirtojen valvontaa. Tällä hetkellä pääomien liikkeitä seurataan eri virastoissa, joiden tietoja ei vertailla keskenään. Keskuspankki seuraa ulkomaanmaksuliikennettä rekisteröimällä tuonti- ja vientisopimukset pankin tietokantaan. Tullilla on omat tilastonsa ulkomaankaupasta ja -maksuista. Uuden

lain tavoitteena on yhdistää keskuspankin ja tullin tietokannat, ja tätä kautta parantaa valvontaa. Yhdistäminen oli tarkoitus toteuttaa samanaikaisesti sähköisen tullauksen käyttöönoton kanssa. Sähköinen tullaus on kuitenkin vasta kehitteillä, joten lakimuutos jää odottamaan teknistä ratkaisua.

Valtionpankki Sberbank haluaa ostaa itävaltalaisen Volksbank Internationalin. Sberbank on jo parin vuoden ajan etsinyt sijoituskohdetta Itä-Euroopasta. Lehtitietojen mukaan Sberbank neuvottelee nyt Volksbankin kanssa sen kansainvälisen pankkiverkoston ostamisesta. Volksbank Internationalilla on pankkitoimintaa monessa Itä-Euroopan maassa. Kaupan hinnaksi arvellaan noin 700 miljoonaa euroa.

Innovaatio ja teknologia

Viisi venäläistä innovaatioyhtiötä pääsi Red Herringin TOP-100 listalle. Eurooppalaisen *Red Herring* -lehden julkaisemalla parhaiden uusien teknologiayhtiöiden listalla on tänä vuonna mukana viisi venäläistä yhtiötä: verkkoteknologiayhtiö *Bitrix*, sisällönkehitysyhtiö *Internet Content*, verkkomedia-yhtiö *Speaktoit* sekä verkkopelejä kehittävät *Pixonix* ja *Territory*.

Teknologiapuistojen määrä kasvaa. Viime vuosina Venäjällä on aktiivisesti perustettu erilaisia erityisalueita, joilla pyritään tukemaan tiettyjä alueita ja toimialoja. Erityisen suosittuja ovat teknologiapuistot. Teknologiapuistoja on perustettu jo Pietariin, Nizhni Novgorodiin, Kalugaan ja Kemeroviin ja niitä ollaan perustamassa Tjumeniin, Tatarstaniin ja Novosibirskiin. Lisäksi suunnitteilla ovat teknologiapuistot Mordvaan, Samaraan ja Penzaan.

Moskovan Gorkin puistoa uudistetaan: puistoon langaton Internet. Moskovan keskustassa sijaitsevaa Gorkin puistoa on siistitty ja uudistettu reippaalla kädellä. Puistoon on lisätty valaistusta, lampiin istutettu kaloja ja puiston vanhoja patsaita on kunnostettu. Gorkin puisto siirtyy myös Internet-aikaan: ilmainen, langaton Internet toimii jo puiston pääsisäänkäynnin tuntumassa, ja kesäkuun puolenvälin jälkeen verkossa voi surffata Gorkin puiston PR-osaston mukaan puiston "jokaisen puun alla". Gorkin puistosta tulee samalla Moskovan suurin ilmaisen langattoman verkon alue.

Skolkovo vahvisti innovaatorahaston säännöt ja kolmivuotissuunnitelman. Skolkovon alueen rakennussuunnitelma on jo hyväksytty, ja seuraavaksi suunnitelma pilkotaan konkreettisiksi rakennusprojekteiksi. Alueelle on tulossa toimistoja, asuntoja, kouluja, urheiluhalleja ja terveysasemia. Rahaston johto on luvannut, että kaikki rakennustyöt kilpailutetaan virallisesti. Rakennustyöt alkanevat jo ensi vuonna. Innovaatiokaupunki on tarkoitus saada valmiiksi vuoteen 2014 mennessä.

Koulutus

Venäjän eturivin yliopisto on edelleen Moskovan valtionyliopisto (MGU). Uusimman venäläisen ranking-listauksen mukaan Venäjän parhaat yliopistot sijaitsevat edelleen Moskovassa ja Pietarissa, mutta viiden parhaan yliopiston joukkoon mahtuvat nyt myös Tomskin ja Novosibirskin yliopistot. Tutkimuksen mukaan alueelliset yliopistot menestyvät paremmin immateriaalituotteiden tuottamisessa ja patentoimisessa kuin Moskovan ja Pietarin yliopistot. Venäläinen yliopistojen arviointiasteikko perustuu englantilaisen *The Times*-lehden *Higher Education* -järjestelmään. *Higher Education* listasi viimevuotisessa kansainvälisessä tutkimuksessaan MGU:n sijalle 237. Syynä alhaiseen sijoitukseen oli tieteellisten julkaisujen vähäinen määrä kansainvälisissä tiedelehdissä.

Rakentaminen

Putin lupaa lisää rahoitusta tienrakennukseen. Putin on luvannut nostaa tienrakennuksen rahoitusta seuraavan vuosikymmenen aikana 200 miljardiin euroon, eli keskimäärin 20 miljardia vuodessa. Edelliseen vuosikymmeneen verrattuna tämä tarkoittaisi kaksi kertaa suurempaa määrärahaa federaation budjetista. Maailmanpankki julkaisi äskettäin raportin, jonka mukaan Venäjä käyttää teiden rakentamiseen vain 1,5 % maan bkt:sta, kun Kiina käyttää vastaavasti noin 3,5 %. Putinin mukaan seuraavien kymmenen vuoden aikana uusia teitä rakennetaan 18 000 kilometriä. Lisäksi suunnitelmissa on kunnostaa 50 000 kilometriä olemassa olevia valtateitä vuoteen 2017 mennessä. Tällä hetkellä vain 38 % kaikista valtateistä on Venäjän standardin vaatimusten mukaisessa kunnossa.

Sotšin tiet vuoden 2011 prioriteetti. Liikenneministeriön mukaan valtio priorisoi vuonna 2011 Sotšin alueen tiehankkeita ml. Adlerin kehätie. Tämän lisäksi suunnitteilla on jatkaa Omskin-Novosibirskin uuden valtatie rakentamista sekä Pietarin ja Petroskoin välisen tien parantamista. Vuoden 2011 suunnitelmissa on rakentaa 182 kilometriä uusia valtateitä ja 552 kilometriä alueellisia teitä. Valtion budjetista tähän on varattu noin 300 miljardia ruplaa eli noin 7,5 miljardia euroa eli keskimäärin 10 miljoonaa euroa per kilometri.

Moskovon pormestari kielsi uusien kauppakeskusten rakentaminen kehän sisälle. Pormestarin vaihtumisen jälkeen Moskovassa ei ole myönnetty rakennuslupia kauppakeskuksille Moskovon kolmoskehätien sisäpuolelle. Uusi pormestari Sobjanin katsoo, että kauppakeskuksia tulisi jatkossa rakentaa vain keskustan ulkopuolelle. Tieto uusista rajoituksista on nopeasti nostanut vähittäiskauppatilojen hintoja Moskovon keskustassa, minkä seurauksena vuokrat ylittävät jo kriisiä edeltäneen tason.

Moskovassa ja Pietarissa vapaiden vähittäiskauppatilojen osuus on pudonnut alle viiden prosentin. Vähittäiskaupan kasvu on samanaikaisesti kasvattanut kriisin jälkeistä kysyntää, minkä seurauksena hyvistä vähittäiskauppatiloista on jo kova puute. Moskovassa vapaiden vähittäiskauppatilojen osuus on enää 3 %, kun se vielä vuosi sitten oli yli 10 %. Pietarissa tilanne on sama: modernien vapaiden tilojen osuus on pudonnut jo alle 5 prosentin. Myös varastotiloista, erityisesti B-luokan tiloista, alkaa olla puutetta. Moskovassa vapaiden varastotilojen osuus on pudonnut noin 4 prosenttiin, Pietarissa A-luokan varastoja on vapaana vielä noin 10 %, mutta B-luokan tiloja vain noin 5 %.

Energia

Intialainen energiakonsortio kiinnostunut Jamalin LNG-hankkeesta. Intialaisten *ONGC:n*, *Petronetin* ja *GAILin* muodostama konsortio on kiinnostunut 15 % osuudesta *Novatekin* Jamalin niemimaalle suunnittelemaasta LNG-laitoksesta. *Novatek* ja ranskalainen *Total* allekirjoittivat maaliskuussa aiesopimuksen *Totalin* osallistumisesta hankkeeseen 20 % osuudella. Nesteytetyn maakaasun tuotannon on tarkoitus alkaa vuonna 2016.

Kiina lisää hiilentuontiaan Venäjältä, Kiinan CNPC maksoi osan öljytoimituksista. Kiina on ilmoittanut lisäävänsä hiilentuontiaan Venäjältä 30 prosentilla seuraavien viiden vuoden aikana. Vuonna 2010 Kiina osti Venäjältä 11,6 miljoonaa tonnia hiiltä, nyt määrän arvioidaan nousevan 15 tonniin. Kiinan CNPC on myös maksanut valtaosan velastaan *Rosneftille* ja *Transneftille*. Velan syynä on ollut yhtiöiden erimielisyys öljyn kuljetuskustannuksista. Venäjän varapääministeri Setšinin mukaan kaasutoimituksista Venäjältä Kiinaan tullaan sopimaan Pietarin kesäkuisen talousfoorumin yhteydessä. Neuvotteluissa on päästy yksimielisyyteen toimitusehdoista, ainoa avoin kysymys on toimitettavan kaasun hinta. *Gazprom* on ilmoittanut, että Kiinaan myytävän kaasun hinta ei voi olla Eurooppaan myytävää edullisempi.

Putin ja Ukrainan pääministeri Azarov keskustelivat Moskovassa energiayhteistyöstä. Keskeisin kysymys oli perinteisesti Venäjän Ukrainaan toimittaman maakaasun hinta, johon Ukraina toivoo lisälennusta. Tällä hetkellä Ukraina saa maakaasun hinnasta 30 % alennuksen, kuitenkin enintään 100 dollaria tuhannelta kuutiometriltä. Tästä alennuksesta sovittiin vuonna 2010: samassa yhteydessä Venäjän Mustanmeren laivaston tukikohdan vuokrasopimusta Krimillä jatkettiin 25 vuodella. Alennus huomioiden Ukraina maksaa kaasustaan 295,6 dollaria tuhannelta kuutiometriltä. Ukraina tavoittelee hintaan vielä 20 % alennusta. Sen myötä hinta olisi 240 dollaria.

Gazprom investoi energiatehokkuuteen. Gazpromin vuosien 2011–2013 energiansäästöohjelman investointien arvo on noin 5 miljardia ruplaa (0,125 miljardia euroa). Investoinneilla Gazprom arvioi säästävänsä 12 miljardia ruplaa (0,3 miljardia euroa). Suurimmat säästöt arvioidaan saatavan aikaan kaasun kuljetusputkien modernisoinnilla.

Metsä- ja maatalous

Hallitus käsitteli metsäpalontorjunnan puutteita Moskovan alueella. Todettiin, että Moskovan alueen turvesoiden ennallistamishanke on kuukauden myöhässä. Tämän vuoden aikana luonnontilaan piti palauttaa 22 000 hehtaaria turvesoita, mutta käytännössä vain 6 hehtaaria on kasteltu. Metsät on myös siivottava palaneesta puuaineksesta, koska ryteikössä sammutustoimet vaikeutuvat. Viranomaiset ovat myös havainneet Moskovan lähialueiden metsien täyttyneen talousjätteistä ja villeistä kaatopaikoista, jotka syttyessään aiheuttaisivat myrkyllisiä savukaasuja.

Sateet taltuttivat Sahan tasavallan metsäpalot. Ympäristöjärjestö *Greenpeacen* mukaan Itä-Siperiassa sijaitsevan Sahan tasavallan metsäpaloala on tämän kauden aikana jo noin 1,5 miljoonaa hehtaaria. Se on enemmän kuin mitä metsää paloi viime palokaudella koko Euroopan-puoleisella Venäjällä. Tasavallan keskiosien sateet ovat kuitenkin helpottaneet tilannetta myös tasavallan pääkaupungissa Jakutskissa, joka peittyi toukokuun lopulla samanlaiseen savuun kuin Moskova viime vuoden elokuussa. Venäjän Euroopan-puoleisissa osissa metsäpaloilta on toistaiseksi välttytty. Venäjän metsätalousviraston mukaan kesäkuun alussa Luoteis-Venäjällä oli vain yksi metsäpalo. Kesä on kuitenkin vasta alussa, ja *Greenpeacen* mukaan Sahan tasavallan metsäpalot osoittavat, että Venäjän valmius uuteen metsäpalokauteen on heikko.

Metsäpalojen estämiseksi kansalaisilta on evätty pääsy metsään monilla alueilla. Vologdan alueella kielto koskee tällä hetkellä ajanjaksoa 23.5.–20.6. Kielto ei koske niitä metsän käyttäjiä, joilla on metsäalueesta vuokrasopimus tai kauppasopimus. Myös Komin tasavallassa pääsy metsään on ollut kielletty 6.5. alkaen. Rajoituksia metsässä liikkumiseen on myös Leningradin ja Novgorodin alueilla. Volgan federaatiopiiriin kuuluvalla Samaran alueella metsässä liikkuminen on kielletty koko kesän eli 31.5.–30.9. Kiellon rikkomisesta seuraa 5000 ruplan (125 euron) sakko. *Greenpeacen* mukaan kielloilla voi olla myös kielteisiä vaikutuksia, sillä se rajoittaa kansalaisten mahdollisuutta virkistytymiseen lomien aikana ja mm. marjojen keruuta. Samalla kansalaisten välinpitämättömyys metsää ja sen suojelua kohtaan voi lisääntyä.

Uusi kansainvälinen projekti tuottaa tietoa Venäjän metsien tilasta ja intensiivisestä metsätaloudesta. Maaliskuun alussa käynnistyi *Transparent World* -kansalaisjärjestön yhdessä Venäjän WWF:n, *ScanEX*-tutkimuskeskuksen ja *World Resources Instituten (USA)* toteuttama projekti "*Intensive and Sustainable Forest Use in Russia*" (2011–2013). Projektia rahoittaa *USAID (United States Agency of International Development)*. Projektissa luodaan kaikille avoimet internet-sivut. Niiltä voi löytää mm. karttatietoa metsien tilasta projektin pilottialueilta Luoteis-Venäjän, Siperian ja Kaukoidän federaatiopiireissä. Lisäksi hankkeessa kerätään tietoa kansainvälisestä ja venäläisestä kokemuksesta intensiivisen metsätalouden harjoittamisesta ja laaditaan suositukset mallin käyttöönottamiseksi Venäjällä.

Venäjä kielsi 2.6. lähtien tuoreiden vihannesten tuonnin Euroopasta E. coli -epidemian vuoksi.

Venäjän kuluttajavirasto *Rospotrebnadzor* on antanut ohjeet Venäjän alueille ja tullille vihannesten tuonnin ja jakelun keskeyttämiseksi toistaiseksi EU-maista (27). Kuluttajaviraston mukaan tautia ei ole saatu Euroopassa hallintaan kuukauden kuluessa sen puhkeamisesta, minkä vuoksi Venäjä kieltää vihannesten tuonnin toistaiseksi. *Escherichia coli* -bakteerin (EHEC) aiheuttamaan suolistotulehdukseen oli kuluttajaviraston mukaan sairastunut toukokuun loppuun mennessä yli 1200 ihmistä, joista suurin osa Saksassa. Suomen elintarviketurvallisuusviraston *Eviran* mukaan selvitykset laajan EHEC-epidemian saastunnan lähteestä jatkuvat Saksassa.

Lakiesitys korottamassa sakkoa vanhentuneiden elintarvikkeiden myynnistä 35-kertaiseksi.

Duumassa käsittelyssä olevan lakiesityksen mukaan sakko vanhentuneiden elintarvikkeiden myynnistä tullaan nostamaan 700 000 ruplaan. Nykyään sakko on vain 20 000 ruplaa. Vaihtoehtoisesti rangaistukseksi kaavaillaan myyntioikeuksien menetystä 90 päiväksi. Vanhentuneiden ja huonolaatuisten elintarvikkeiden myynti lisääntyi talouskriisin aikana väestön tulojen laskiessa ja hintakilpailun kiristyessä.

Afrikkalaista sikaruttoa löytyi Tverin alueelta. Toržon kaupungissa sijaitsevan vankilan sikalassa tapahtui aiemmin sikojen joukkokuolema, joka paljastui laboratoriotutkimuksessa afrikkalaiseksi sikarutoksi. Yli 170 sikaa on jouduttu hävittämään taudin leviämisen estämiseksi. Sikaruttoa on tavattu eniten Eteläisen ja Pohjois-Kaukasuksen federaatiopiirien alueella, mutta tautitapauksia on ollut aiemmin Luoteis-Venäjällä myös Leningradin ja Nižni Novgorodin alueilla. Afrikkalainen sikarutto on sioissa ja villisioissa esiintyvä

viruksen aiheuttama sairaus. Taudin tyypillisiä oireita ovat korkea kuume, verenpurkaukset iholla ja sisäelimeissä. Jos tartunta leviää sikatilalle, se voi tappaa kaikki tilan eläimet. Ihmiseen tauti ei tartu. Tautia ei ole koskaan tavattu Suomessa.

Ulkomaankauppa

Suomen vienti Venäjälle kasvoi ensimmäisen neljänneksen aikana 37 %. Vienti Venäjälle kasvoi ensimmäisten kolmen kuukauden aikana voimakkaasti. Osasyynä oli kuitenkin alhainen lähtötaso, viime vuoden alussa vienti Venäjälle ei nimittäin vielä ollut lähtenyt kasvuun talouskriisin jälkeen. Tänä vuonna investointitavaroiden vienti on taas kasvussa, alkuvuonna lisääntyi erityisesti raskaiden koneiden ja laitteiden vienti Venäjälle. Lääkkeiden vienti on myös jatkunut vilkkaana, samaten elintarvikkeiden vienti.

Venäläisten offshore-sijoituskohteista uusi suosikki on Dubai. Dubai on noussut venäläisten rikkaiden suosikkisijoituskohteeksi, kertoo tuore *Boston Consulting Groupin (BCG)* tutkimus. Venäläisten sijoitukset kattavat jo 8 % kaikista Dubain sijoituksista. Todellista osuutta on vaikea mitata, koska rahoitus kulkee kolmansien maiden kautta. Muut suosikkikohteet ovat Lontoo ja brittien veroparatiisisaaret ja talletusten osalta perinteisesti Sveitsi. Kypros on ulkomaan sijoitustilastojen mukaan johdossa venäläisten yritysten ulkomaisten sijoitusten kohteena, mutta Kypros ei *BCG:n* tutkimuksen mukaan ole varsinainen sijoitusmaa, vaan rahoituksen transitomaa. Venäläisillä yhtiöillä on perinteisesti verotussyistä offshore-konttori Kyproksella, mutta suhteellisen vähän muita omistuksia kuin lyhytaikaisia talletuksia.

Sääntely

Heinäkuun alusta Venäjän rajalla siirrytään kahden valvovan viranomaisen järjestelmään. Rajalla tulevat toimimaan vain Venäjän rajavartiolaitos ja tullit, jolle siirtyvät kasvi-, eläin- ja liikennetarkastukset. Tämän arvioidaan alkuvaiheessa ja alkava lomakausi huomioon ottaen johtavan Venäjän puolen rajanylitysasemilla Venäjälle saapuvan tavaraliikenteen läpäisykyvyn laskemiseen.

Venäjä poistaa viljan vientikiellon 1. heinäkuuta lähtien. Viljan vienti kiellettiin viime vuoden elokuussa kuivan kesän aiheuttaman heikon sadon vuoksi. Viljantuotanto supistui viime vuonna peräti 37 %, mutta maatalousministeriön mukaan tämän vuoden sadosta odotetaan ”normaalia”. Alustavasti vientikielto oli voimassa vain viime vuoden loppuun asti, mutta sitä pidennettiin kesäkuun loppuun 2011. Pääministeri Putin on vahvistanut, että vientikielto kumotaan suunnitelmien mukaisesti 1. heinäkuuta 2011. Vientikiellon seurauksena viljan hinta Venäjän kotimarkkinoiden on jäänyt jälkeen maailmanmarkkinahinnan kehityksestä. Venäjän kotimarkkinoilla viljan tonnihinta on 30–40 % vähemmän kuin maailmanmarkkinoiden tonnihintaa. Ennen viljan vientikieltoa hintaero oli selvästi kapeampi, noin 10 %. Hintaerot johtuvat eri laaduista ja viljan kuljetuskustannuksista.

Putin: ulkomaalaisten polkuhinnoittelu estettävä. Pääministeri Putin on viime aikoina aktiivisesti tavannut teollisuuden edustajia, viime viikolla vuorossa olivat rakennuskoneyritysten edustajat. Putin kertoi valtion uusista tienrakennussuunnitelmista ja totesi, että valtio tukee sekä teiden rakentamista että tienrakennuskoneita valmistavia yrityksiä. Jotkut yritysedustajat olivat huolissaan ulkomaalaisten edullisista hinnoista, mutta Putin totesi, ettei Venäjän omilla markkinoilla tulla sallimaan ulkomaisten yritysten polkuhinnoittelua. Hän antoi saman tien käskyn varapääministeri Ivanoville pohtia, miten tällainen tilanne estettäisiin.

Venäjä liittyi OECD:n lahjonnan ehkäisy sopimukseen. OECD-maiden toukokuun kokouksessa sovittiin Venäjän liittymisestä lahjonnan ehkäisy sopimukseen. Sopimuksen jäsenet ovat kaikkien 34 OECD-maan lisäksi Argentiina, Brasilia, Bulgaria ja Etelä-Afrikka. Venäjä on presidentti Medvedevin johdolla viime vuosina panostanut korruptionvastaiseen taisteluun ja parantanut lainsäädäntöä. Korruptionvastainen laki astui voimaan vuonna 2008, minkä jälkeen sekä lahjonnan antaminen että vastaanottaminen on luokiteltu rikokseksi. Tänä vuonna myös lahjonnan antaminen ulkomailla luokiteltiin rikokseksi ja lahjonnasta tuomitun rangaistuksia korotettiin. Korruptio on kuitenkin hyvin laajamittainen ongelma Venäjällä. Syynä pidetään heikkoja yhteiskunnan instituutioita sekä vallitsevaa verkostokulttuuria.

Talousrikosten määrittelyt täsmentyvät ja rangaistukset lieventyvät. Presidentti Medvedev on esittänyt duumalle kolmatta merkittävää talousrikoksia koskevaa muutosta Venäjän siviililainsäädäntöön. Tämä on jatkoa vuonna 2009 alkaneelle laajalle siviililainsäädännön kehitystyölle. Lakimuutos tarkentaa talousrikosten lajeja ja viranomaisten oikeuksia vangita talousrikoksista epäiltyjä ja takavarikoida yksityisomaisuutta. Lakimuutoksessa ehdotetaan, että rangaistus pitäisi sovittaa rikoslajin mukaan. Esimerkiksi narkomaaneille ehdotetaan pakkohoitoa vankilatuomion sijaan ja talousrikosten rangaistuksiin ehdotetaan ensisijaisesti taloudellisia sanktioita ja sakkoja. Veronkierrosta epäilty voisi vapautua vankilarangaistuksesta maksamalla verorästit ja sakot. Myös muista talousrikoksista voisi jatkossa vapautua maksamalla korvauksia ja sakkoja. Jos vahinko olisi arvoltaan yli kuusi miljoonaa ruplaa, rangaistuksesta ei kuitenkaan voisi vapautua pelkällä sakolla.

Verotus

Palkan sivukuluja on luvattu alentaa vuoden 2012 alusta. Presidentti Medvedev antoi 30. maaliskuuta käskyn valmistella lainmuutos, jonka avulla palkan sivukulut alennettaisiin nykyiseltä 34 % tasolta 26 prosenttiin ensi vuoden alusta. Sivukuluja korotettiin vasta vuoden 2011 alusta, mutta kovan kritiikin jälkeen sekä Medvedev että Putin ovat luvanneet alentaa niitä. Medvedevin käskyn mukaan uuden lakiehdotuksen piti olla valmis kesäkuuhun mennessä, mutta ministeriöt eivät määräpäivään mennessä vielä päässeet sopuun veromallista. Finanssiministeriö on ehdottanut, että sivukuluja voitaisiin alentaa, jos verotettavaa palkkasummaa samanaikaisesti korotetaan. Tällä hetkellä sivukuluja maksetaan vain tiettyyn palkkakattoon asti (463 000 ruplaa eli 11 600 euroa vuodessa). Vaihtoehtoisesti ministeriö on ehdottanut, että sivukuluja voidaan alentaa pienten ja keskusuurten yritysten osalta. Tässä mallissa yritykset, joiden liikevaihto ylittää miljardi ruplaa ja henkilöstömäärä 250 maksaisivat jatkossakin 34 %. Lopullista päätöstä ei ole vielä tehty.

Innovaatiotoimintaa tuetaan uusilla verohelpotuksilla. Paljon julkisuutta saanut innovaatiotoiminnan veromuutos julkaistiin. Lainmuutos koskee ensisijaisesti tutkimus- ja kehitysmenojen käsittelyä voittoveron laskennassa. Menot voi jatkossa kirjata kuluksi samana verovuonna kuin työt valmistuvat. Jos T&K-menot aktivoidaan taseeseen tavaramerkin kuluksi, niitä voi poistaa nopeutettujen poistosääntöjen mukaan. Tärkeänä uudistuksena tutkimus- ja kehitysmenot ovat jatkossa verovähennyskelpoisia, vaikka tutkimustyö ei olisi tuottanut tulosta (voittoa). Aikaisemmin nämä eivät olleet voittoverotuksessa vähennyskelpoisia. Muutos verolainsäädäntöön astuu voimaan kuukausi julkaisun jälkeen eli 8.7.2011.

Energiatehokkuusinvestoinnit vapautuvat omaisuusverosta. Energiatehokkuuden parantamiseen investoivat yritykset voivat saada vapautusta omaisuusverosta kolmena ensimmäisenä käyttövuonna. Vapautus koskee vain sellaisia investointeja, jotka merkittävästi parantavat energiatehokkuutta. Omaisuusveroa maksetaan muuten kaikesta käyttö-omaisuudesta, keskimäärin 2 % vuodessa (omaisuuden tasearvoista).

Koulutus- ja terveysorganisaatiot voivat vapautua voittoverosta vuodesta 2012. Voittoverolain muutoksen piti astua voimaan jo tämän vuoden alusta, mutta verovapauskelpoisuuden kriteerien määrittely vei aikaa. Lisäksi yhtiöiden pitää hakea tätä verovapautta *ennen* kalenterivuoden alkua, joten käytännössä yhtiöt voivat hakea sitä vasta ensi vuoden alusta. Vapautuakseen voittoverosta koulutus- ja terveydenhuoltoyhtiöllä tai -organisaatiolla pitää olla voimassa oleva toimilupa eli lisenssi koulutus- tai terveydenhuollon toimintaan ja yli 90 % yhtiön tuloista pitää olla lisenssin mukaista toimintaa. Henkilöstöä pitää olla ainakin 15, ja yli puolen heistä pitää olla sertifioituja asiantuntijoita (koulutuksen tai terveydenhuollon sertifioinnit).